

Datum
2017-10-25

Diarienummer
2017-0122

Er referens
Ju2017/05090

Justitiedepartementet
Grundlagsenheten
Rättssakkunniga Sara Ahmed
103 33 Stockholm

Så stärker vi den personliga integriteten (SOU 2017:52)

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har granskat kommitténs förslag med utgångspunkt i hur de bedöms påverka rättssäkerheten och effektiviteten inom socialförsäkringsområdet. ISF begränsar därför sina synpunkter till de förslag som berör socialförsäkringsområdet eller som i övrigt berör ISF:s verksamhet.

ISF tillstyrker förslagen att

- den myndighet som får det samlade ansvaret för den offentliga förvaltningens digitalisering ska främja skyddet av den personliga integriteten och stödja lösningar som nyttjar integritetsskyddande arbetssätt och teknik (avsnitt 8.2.1).
- regeringen ska ge den myndighet som får det samlade ansvaret för den offentliga förvaltningens digitalisering i uppdrag att inrätta ett kompetenscenter för frågor som rör anskaffning och användning av externa IT-tjänster och låta utreda hur ett regelverk för tystnadsplikt för leverantörer av molntjänster och andra personuppgiftsbiträden skulle kunna utformas. ISF delar även kommitténs bedömning att regeringen i närtid bör initiera ett uppdrag att närmare analysera förutsättningarna för att inrätta en "statens molntjänst" (avsnitt 8.2.2).
- regeringen ska låta utreda hur statliga och kommunala myndigheter arbetar med medborgarprofilering, hur myndigheterna bör eller kan arbeta med sådana kontroller, samt föreslå de lagändringar som behövs (avsnitt 8.2.3, se vidare kommentar nedan).
- regeringen ska vidta de utredningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra en lagreglerad tystnadsplikt för försäkringsföretagen och deras anställda avseende personuppgifter (10.4, se vidare kommentar nedan).
- regeringen ska ge uppdrag åt MSB att följa upp vilka åtgärder myndigheterna under regeringen vidtar för att följa kraven i MSB:s föreskrifter om informationssäkerhet (avsnitt 12.2.4).

- regeringen ska ge MSB i uppdrag att i samverkan med andra myndigheter utveckla, förvalta och vidareutveckla en styrmodell för statens informationssäkerhet (avsnitt 12.2.6).
- regeringen ska ge Vetenskapsrådet i uppdrag att fördela ett särskilt forskningsanslag till tvärvetenskaplig forskning om på vilket sätt människan påverkas av förändringar i den privata sfären och av den accelererande digitala hanteringen av personuppgifter (avsnitt 15.2.1).
- regeringen ska ge Vinnova i uppdrag att främja projekt som involverar integritetsskyddande teknik och arbetssätt samt att upplysa om och kravställa utifrån dataskyddsförordningen i sitt arbete (avsnitt 15.2.2).
- regeringen ska föra in en bestämmelse i kommittéförordningen (1998:1474) som föreskriver att om förslagen i ett betänkande har betydelse för den personliga integriteten i de fall som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen, ska konsekvenserna i det avseendet anges i betänkandet (avsnitt 16.4.1).

När det gäller förslaget i avsnitt 8.2.3 vill ISF särskilt framhålla att det är angeläget att komma till rätta med fusk och fel inom bland annat socialförsäkringsområdet. "Smarta kontroller" är en viktig del i det arbetet. Det är därför önskvärt att det finns tydliga regler för hur sådana kontroller kan användas. ISF arbetar för närvarande med ett regeringsuppdrag om Försäkringskassans arbete med riktade kontroller, där vi ska analysera Försäkringskassans arbete med profilering vad avser effektivitet, träffsäkerhet och rättssäkerhet. Uppdraget ska redovisas den 15 mars 2018.

När det gäller förslaget i avsnitt 10.4 vill ISF särskilt framhålla att det är viktigt att en tystandspflicht utformas på ett sådant sätt att det är möjligt för försäkringsbolagen att lämna ut uppgifter för samhällsviktiga analyser, till exempel för att undersöka hur privata eller kollektivavtalsreglerade sjuk- eller pensionsförsäkringar samverkar med den statliga sjukförsäkringen och pensionssystemet.

ISF ser vidare positivt på att tillsynen över den statliga sektorns informationssäkerhet ska samordnas och förstärkas. Om MSB får ett sådant uppdrag vill ISF framhålla att det är angeläget att tydliggöra hur gränsdragningen mot Datainspektionens ansvarsområde ska göras (avsnitt 12.2.3).

ISF har inte några invändningar mot förslaget att regeringen ska ge Arbetsmiljöverket i uppdrag att initiera och stödja utarbetandet av uppförandekoder för arbetslivet (avsnitt 6.2) och förslaget att de insatser för att åstadkomma uppförandekoder som kommittén föreslår ska innehålla informationssäkerhetsåtgärder som framträdande inslag (avsnitt 12.2.5).

I övrigt har ISF inga synpunkter.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Maria Hemström-Hemmingsson. Chefsjuristen Catarina Eklundh Ahlgren har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har Angela Berthelsen, Ola Leijon, Dan Ljungberg, Marie Seiboldt och Joakim Söderberg deltagit.

Maria Hemström-Hemmingsson
Generaldirektör

Catarina Eklundh Ahlgren
Chefsjurist